

РЕШЕНИЕ

№ 4329

гр. София, 30.07.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав,
в публично заседание на 17.02.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **4287** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ във вр. с чл.74 от ЗЗДискр.

Образувано е по искова молба на Б. М. З. срещу Министерството на отбраната на Република България, препратена от СРС с определение № 62729 от 12.03.2019 г. по подсъдност на АССГ. Исковата молба допълнително е уточнена пред АССГ като правно основание - чл.74 от ЗЗДискр и вид на вредите - неимуществени.

Ищецът претендира обезщетение в размер на 50 000 лева за претърпени неимуществени вреди за исковия период 07.01.2015 г. – 20.11.018 г., изразяващи се в негативни емоционални преживявания, страх, унижение, безпомощност и уронване на честта и достойнството му на офицер на ВС на РБ. З. поддържа, че неимуществените вреди са причинени от осъществена спрямо него в качеството му на военнослужещ дискриминация, изразяваща се в неизплащане на допълнително възнаграждение в размер на 300 лв., което съгласно чл.35 от Наредба № Н-15 от 27.04.2010 г. за условията, размерите и реда за изплащане на допълнителни възнаграждения за специфични условия при изпълнение на военната служба на военнослужещите и за специфични условия на труд на гражданите служители от Министерството на отбраната и Българската армия се е изплащало на гражданите служители, командирани за изпълнение на длъжности в Центъра, но не и на военнослужещите. Дискриминацията била установена с влязло в сила решение № 301 от 19.07.2018 г. на петчленен заседателен състав за множествена дискриминация на Комисията за защита от дискриминация. Ищецът поддържа, че борбата му срещу неблагоприятното

третиране продължила близо три години. Наложило се да подава жалби и сигнали относно допуснатото неравно третиране. Името му се асоциирало с недобро за ВС на РБ поведение на потенциален жалбоподател. Ищецът твърди, че с действията си ответникът създал в него чувство на безпокойство и липса на сигурност при представяне на интересите на Република България в международния щаб, както и липса на подкрепа при изпълнение на служебните му задължения в международната структура.

Ищецът, редовно призован, се представлява в открито съдебно заседание от адв. Т., която поддържа исковата молба. Ангажира доказателства. Претендира присъждане на разноски в производството. Представя списък по чл. 80 ГПК (л. 62). Допълнителни съображения излага в писмени бележки.

Ответникът - Министерство на отбраната (МО) на Република България е получил препис от исковата молба и доказателствата към нея и в законоустановения срок е депозирал писмен отговор от 06.08.2019 г., с който оспорва предявения иск като недоказан и необоснован.

В открито съдебно заседание ответникът се представя от юрк. М., която моли за отхвърляне на исковата молба като неоснователна и недоказана. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Прокуратурата на Република България изразява становище за основателност на предявения иск.

Административен съд София-град, след като обсъди направените с исковата молба и отговора на исковата молба твърдения, доводите на страните в съдебно заседание, прецени събраните по делото доказателства по реда на чл. 235 ГПК, вр. чл. 144 АПК, намира за установено следното от фактическа страна:

Със заповед № РД-85-4 от 07.01.2015 г. на министъра на отбраната Б. М. З. е назначен на длъжност главен експерт в сектор „Концепции и експериментиране“ в отдел „Трансформация“ в Български център за осигуряване на Център за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия.

Център за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия е създаден като международна организация на територията на РБ по смисъла на чл.134, ал.3 от ЗОВСРБ. Между страните не се спори, че в съответствие с приетата концепция в Центъра има длъжности за военнослужещи със съответсващото им военно звание и за цивилни служители, с оглед тяхното командироване за изпълнение на длъжности в Центъра.

Съгласно чл. 35, ал.1, ал.2 и ал.3 от Наредба № Н-15 от 27.04.2010 г. (Доп. - ДВ, бр. 84 от 2016 г., в сила от 25.10.2016 г.) на цивилните служители, командировани за изпълнение на длъжности в Центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия като международна военна организация на територията на страната, се изплаща допълнително месечно възнаграждение в размер 300 лв. (ал.1); на военнослужещите и цивилните служители, изпълняващи военна служба/командировани за изпълнение на длъжности в Щабния елемент за интегриране сили на НАТО (F. Integration U. (N.) като многонационално военно формирование на територията на страната, се изплаща допълнително месечно възнаграждение в размер 300 лв. (ал.2); на военнослужещите, изпълняващи военна служба в Националния мобилен модул по К. (D.-F) като военно

формирование от командната структура на НАТО на територията на страната, се изплаща допълнително месечно възнаграждение в размер 300 лв. (ал.3)

Комисията за защита от дискриминация е сезирана с осем жалби от лица, изпълняващи длъжности в Центъра, които съдържат оплаквания за дискриминация по защитените съгласно чл.4, ал.1 от ЗЗДискр. признаци - „лично положение“ и „обществено положение“, породена посредством действието на горесцитираните разпоредби.

С решение № 301 от 19.07.2018 г. на петчленен заседателен състав за множествена дискриминация на КЗД е установено, че разпоредбите на чл.35, ал.1, ал.2 и ал.3 от Наредба № Н-15 от 27.04.2010 г., като въвеждат различен режим при определяне на допълнително възнаграждение за гражданите служители, командирани за изпълнение на длъжности в Центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия за военнослужещите и гражданите служители, изпълняващи военна служба/командирани за изпълнение на длъжности в Щабния елемент за интегриране сили на НАТО (F. Integration U. (N.) като многонационално военно формирование на територията на страната и за военнослужещите, изпълняващи военна служба в Националния мобилен модул по К. (D.-F) като военно формирование от командната структура на НАТО на територията на страната сравнено с военнослужещите лица, изпълняващи длъжност към Центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия, нарушават принципа за равенство в третирането, което представлява непряка дискриминация по чл.4, ал.3 от ЗЗДискр., във вр. с чл.4, ал.1 от ЗЗДискр., по признаци „лично положение“ и „обществено положение“. Установено е на основание чл.65, т.1 и т.2 от ЗЗДискр., че липсата на конкретна разпоредба в Наредба № Н-15 от 27.04.2010 г., която да предвижда изплащане на допълнително месечно възнаграждение в определен размер за военнослужещите лица, които изпълняват длъжности към Центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия, предствлява нарушение по чл.4, ал.3 от ЗЗДискр., във вр. с чл.4, ал.1 от ЗЗДискр., по признаци „лично положение“ и „обществено положение“.

На основание чл.47, т.8 от ЗЗДискр. с решение № 301 от 19.07.2018 г. КЗД препоръчва на министъра на отбраната да предприеме действия и измени Наредба № Н-15 от 27.04.2010 г., като приравни условията за определяне на допълнителни възнаграждения на военнослужещите лица изпълняващи длъжност към Центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия, с цел спазване принципа за равенство в третирането.

Решение № 301 от 19.07.2018 г. е влязло в сила на 04.10.2018 г.

С изм. ДВ, бр. 96 от 2018 г., в сила от 20.11.2018 г., разпоредбата на чл.35 от Наредба № Н-15 от 27.04.2010 г. е изменена, като предвижда, че на военнослужещите и гражданите служители, изпълняващи военна служба/командирани за изпълнение на длъжности в Центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия като международна военна организация на територията на страната, се изплаща допълнително месечно възнаграждение в размер 300 лв. (ал.1); на военнослужещите и гражданите служители, изпълняващи военна служба/командирани за изпълнение на длъжности в Националния мобилен модул по К. (D.-F) като военно формирование от командната

структура на НАТО на територията на страната, се изплаща допълнително месечно възнаграждение в размер 300 лв. (ал.3).

В хода на съдебното производство ищецът предяви медицински документи, касаещи заболяване – амбулаторни листа, М. изследване, лична здравна книжка на наборника и военнотружещия на наборна и кадрова военна служба във въоръжените сили на Република България.

В съдебното производство са събрани гласни доказателства – свидетелски показания на А. С. А. и И. К. И., разпитани в о. с. з. на 17.02.2020 г.

Свидетелят А. посочва, че се познава с ищеца от 2013 година и са добри приятели. Не са колеги. Запознал ги общ приятел и последните 2 - 3 години общували по-често. Посочва, че З. е подел инициатива с жалба пред МО и му е известно за производствата, които води. Една част от здравословните му проблеми били вследствие на ях и битката, която води – липса на сън и душевен дискомфорт. Усещал пренебрежително отношение от министъра, липса на отговори по подадените жалби. Чувствал се дискриминиран, стресиран, заплашен за кариерата си от отношението, което е отправено към него. Чувства лично негативно отношение към него от министъра. Станал по – затворен и притеснен.

Свидетелят И. посочва, че е в служебни правоотношения с ответника, с ищеца са колеги от 5 години в Център за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО, в различни отдели, но в една структура. За отношенията на ищеца с министъра на отбраната ѝ било известно - за дискриминация поради непредоставяне от министъра на обраната на допълнително възнаграждение от порядъка на 300 лв., което той не е получавал в сравнение с други колеги. Тя също не получавала тези 300 лв. По този повод имала дело с ответника, което също е за обезщетение за вреди от дискриминация. В същото положение на дискриминация била и тя. Имала решение на комисията. Знаели за това допълнително възнаграждение, но впоследствие се оказало че е само за цивилните, и военни не го получавали по неизвестни за тях причини. Ищецът преживял стрес, вдигнал високо кръвно, спрял да ходи на фитнес, появили се проблеми с приятелката му, което било вследствие факта на самото отношение, че имало различно отношение между цивилни и военни, че имало дискриминация. Свидетелката заявява, че видяла как един от началниците срещнал ищеца в коридора и го попитал как е могъл да направи такова нещо. В МО се знаело, че е постъпила жалба от З. и според свидетелката по този начин началникът изразил неодобрение, че ищецът упражнявал правата си във връзка с дискриминацията.

При така установеното от фактическа страна, съдът формира следните правни изводи. Съдът намира предявеният иск за процесуално допустим - на основание чл.74, ал.2 от ЗЗДискр във връзка чл.1, ал.1 от ЗОДОВ и по реда на този закон, подаден от лице с активна процесуална легитимация и при липса на отрицателни процесуални предпоставки, погасяващи правото на иск за вреди от дискриминационна административна дейност на държанен орган.

Разгледан по същество искът е частично основателен.

Нормативният акт, който урежда въпросите на дискриминацията и защитата срещу актове на дискриминация е Законът за защита от дискриминация (ЗЗДискр). Процесуалният ред за защита срещу вредоносни актове на дискриминация е уреден в нормата на чл. 74 от ЗЗДискр. В процесния случай, доколкото се касае за твърдение за вреди, причинени от установена дискриминация, осъществена от държавен орган,

приложима е хипотезата на ал. 2 на чл. 74. В съответствие с тази правна норма в случаите, когато вредите са причинени на граждани от незаконни актове, действия или бездействия на държавни органи и длъжностни лица, искът за обезщетение се предявява по реда на Закона за отговорността на държавата за вреди, причинени на граждани (ЗОДОВ).

Според чл. 1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, като исковете се разглеждат по реда, установен в Административнопроцесуалния кодекс, като местната подсъдност се определя по чл. 7, ал. 1.

В настоящото исково производство по реда на чл. 203 и сл. АПК вр. чл. 1 ЗОДОВ и чл. 74, ал.2 ЗЗДискр за ангажиране на отговорността на държавата за вреди, следва да бъдат установени следните факти:

- 1.осъществена спрямо ищеца дискриминация;
- 2.претърпени неимуществени вреди;
- 3.пряка и непосредствена причинно - следствена връзка между осъществената дискриминация и претърпените вреди.

В обобщение - в настоящото производство не се установяват факти и обстоятелства в сферата на гражданското право, а се изследва съществуването на вреди, които са в причинно-следствена връзка с акт на дискриминация, установен от специализирания орган (така още определение № 54 от 27.07.2009 г. на ВАС, V отд., по адм. д. № 15/2009 г.).

В случая първият елемент е безспорно установен – налице е влязъл в сила акт на КЗД (решение № 301 от 19.07.2018 г.), установяващ непряка дискриминация от страна на министъра на отбраната – орган на ответника. С решението е установено, че разпоредбите на чл.35, ал.1, ал.2 и ал.3 от Наредба № Н-15 от 27.04.2010 г., като въвеждат различен режим при определяне на допълнително възнаграждение за гражданите служители, сравнено с военнослужещите лица, изпълняващи длъжност към Центъра за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия, нарушават принципа за равенство в третирането, което представлява непряка дискриминация по чл.4, ал.3 от ЗЗДискр., във вр. с чл.4, ал.1 от ЗЗДискр., по признаци „лично положение“ и „обществено положение“, както и че липсата на конкретна разпоредба в Наредба № Н-15 от 27.04.2010 г., която да предвижда изплащане на допълнително месечно възнаграждение в определен размер за военнослужещите лица, които изпълняват длъжности към посочения Център, представлява нарушение по чл.4, ал.3 от ЗЗДискр., във вр. с чл.4, ал.1 от ЗЗДискр., по признаци „лично положение“ и „обществено положение“. Ищецът попада в групата на военнослужещите, спрямо която е установено нарушение на принципа за равенство в третирането.

От събраните писмени и гласни доказателства се установяват както претърпени от ищеца неимуществени вреди, така и пряката причинно-следствена връзка между осъществената дискриминация и същите вреди.

Неимуществените вреди от допуснатото неравенство в третирането, които ищецът твърди, се изразяват в негативните емоции, които е имал ищецът във връзка с неравното третиране, както и лишаване в периода на дискриминация от разликата в съответното допълнително възнаграждение спрямо гражданите служители, която е

именно поради неравното третиране и негативното емоционално усещане във връзка с тази имуществена вреда.

От показанията на разпитаните св. А. А. и св. И. И. се потвърждават твърденията за преживян стрес и тревожност, психичен дискомфорт и негативни емоции. Св. А. посочва, че познава ищеца от 2013 г., а св. И. от 5 години, през който период са колеги в Центъра изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия, следователно и двамата свидетели са имали наблюдения върху емоционалното състояние на З. през исковия период. Показанията на тези свидетели съдът кредитира като обективни и последователни и непротиворечиви с останалите писмени доказателства.

По отношение на представените медицински документи - амбулаторни листа, изследване и лична здравна книжка, следва да се посочи, че от същите се установяват заболявания на ищеца, но не и връзката между тях и акта на дискриминация. В тежест на ищеца е било да докаже по безспорен, че същите са следствие от осъществената дискриминация, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Съдът намира, че връзката между осъществената дискриминация и претърпените вреди, изразяващи се в негативни емоционални преживявания заради допуснатото неравенство в третирането, е пряка и непосредствена. Ако с издадената от министъра на отбраната Наредба № Н-15 от 27.04.2010 г. не е бил въведен различен режими при определяне на допълнително възнаграждение за цивилните служители, командировани за изпълнение на длъжности в Центъра, съответно ако условията за определяне на тези допълнителни възнаграждения за военнослужещите лица, които изпълняват длъжности в Центъра са били определени при спазване на принципа за равенство в третирането, ищецът е нямало да има горепосочените негативни емоции.

С оглед на изложеното, настоящият съдебен състав намира, че е налице пряка и непосредствена причинна връзка между дискриминационното отношение на орган на ответника и причинените на ищеца неимуществени вреди, но в значително по-малък обем, от претендирания.

За периода - посоченият от ищеца исков период е от 07.01.2015г. до 20.11.2018 г. Първата дата е тази, на която Б. М. З. е назначен на длъжност главен експерт в сектор „Концепции и експериментиране“ в отдел „Трансформация“ в Български център за осигуряване на Център за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на НАТО за управление на кризи и реагиране при бедствия със заповед № РД-85-4 от 07.01.2015 г. на министъра на отбраната, а втората датата – датата на влизане в сила на изменението на чл.35 от Наредба № Н-15 от 27.04.2010 г., по отношение на която от КЗД е установено, че нарушава принципа за равенство в третирането, което представлява непряка дискриминация по чл.4, ал.3 от ЗЗДискр., във вр. с чл.4, ал.1 от ЗЗДискр., по признаци „лично положение“ и „обществено положение“.

Специалният закон не уточнява как се определя размерът на неимуществените вреди, поради което субсидиарно, на основание § 1 ЗР на ЗОДОВ, следва да се прилага общата уредба на деликтната отговорност на гражданското законодателство и по-конкретно нормата на чл. 52 ЗЗД, която

предвижда, че размерът им се определя по справедливост. Справедливостта по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие, а се извежда от преценката на конкретните обстоятелства, които носят обективни характеристики - характер и степен на увреждане, начин и обстоятелства, при които е получено, последици, продължителност и степен на интензитет, възраст на увреждения, обществено и социално положение, за да се намери паричният еквивалент на необходимото и дължимо обезщетение.

Предвид горното, отчитайки от една страна характера и интензитета на вредите, периода от време, през който ищецът е търпял същите, а от друга – че не се доказва здравословните проблеми на ищеца да са в резултат на акта на дискриминация, и като съобрази общоприетите критерии за справедливост в съдебната практика, настоящият състав приема, че сумата от 3000 лева справедливо би обезщетила ищеца за претърпените от него неимуществени вреди. За тази сума предявеният иск е основателен и доказан и като такъв следва да бъде уважен, а за разликата до пълния предявен размер от 50 000 лева, следва да се отхвърли като неоснователен и недоказан.

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК съдът следва да се произнесе по претенциите на страните за присъждане на разноски.

На основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ предвид частичното уважаване на предявения иск, основателна е претенцията на ищеца за присъждане на сторените в производството разноски за заплатено адвокатско възнаграждение. Същото следва да бъде изчислено в размер на 126 лв. съразмерно на уважената част от иска на основание чл. 10, ал. 3, изр. 2 ЗОДОВ (при заплатено от ищеца адвокатско възнаграждение в размер на 2100 лв. съобразно приложения договор за правна защита и съдействие от 18.11.2019 г.). Във връзка с възражението на ответника за прекомерност на адвокатското възнаграждение съдът намери, че според критериите на чл. 36 от Закона за адвокатурата, размерът на адвокатското възнаграждение да бъде „обоснован и справедлив“, т.е. да е съразмерен на извършената правна защита и съдействие. В случая размерът на заплатеното адвокатско възнаграждение отговаря на това изискване и не е прекомерен, предвид и че е близък до посочения в чл.8, ал.1, т.4 от Наредба №1/2004г. минимум.

Искането на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е частично основателно предвид чл. 10, ал.4 от ЗОДОВ, установяващи дължимост на разноски в полза на ответника съразмерно на отхвърлената част от иска, определен по реда на чл.37 от Закона за правната помощ или 80 лв.

Тъй като ищецът, при завеждане на исковата молба не е заплатил дължимата, съгласно чл. 9а ЗОДОВ държавна такса от 10 лева, следва да бъде осъден да стори това.

Така мотивиран Административен съд София-град

РЕШИ:

ОСЪЖДА Министерство на отбраната да заплати на Б. М. З., ЕГН [ЕГН] сумата от 3 000 лв. (три хиляди лева), представляваща обезщетение за претърпени в периода от 07.01.2015г. до 20.11.2018г. неимуществени вреди,

вследствие неравно третиране съгласно решение № 301 от 19.07.2018 г. на КЗД и **ОТХВЪРЛЯ** иска за неимуществени вреди над 3000 лв. до пълния му предявен размер от 50 000 лв. .

ОСЪЖДА Министерство на отбраната да заплати на Б. М. З., ЕГН [ЕГН] сумата от 126 лв. (сто двадесет и шест лева) - разноски по производството за адвокатско възнаграждение.

ОСЪЖДА Б. М. З., ЕГН [ЕГН] да заплати на Министерство на отбраната юрисконсултско възнаграждение в размер на 80 лв. (осемдесет лева).

ОСЪЖДА Б. М. З., ЕГН [ЕГН] да заплати по сметката на Административен съд София – град за държавни такси държавна такса в размер на 10 лв. (десет лева).

Решението може да се обжалва пред Върховен административен съд на Република България в 14 дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: